

ת"פ 13646/12/13 - מדינת ישראל נגד י ש

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כבוד השופט רם וינוגרד
ת"פ 13646-12-13 מדינת ישראל נ' ש (עציר)

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	ע"י ב"כ עו"ד בריגיט ויטאלי
הנאשם	י ש
	ע"י ב"כ עו"ד חיה מלול

גזר-דין

1. במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים, לאחר הליך גישור ממושך, הורשע הנאשם על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בשלוש עבירות של סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א) לחוק העונשין. הסדר הטיעון הושג לאחר שנשמעה עדותם של חלק מעדי התביעה. במידה לא מבוטלת נבע הסדר הטיעון מקשיים ראייתיים שהתגלו אגב חקירת העדים. בכלל אלה ניתן להזכיר את העובדה כי התברר שעדים תיאמו ביניהם עדויות (לאחר שבתחילה נמנע המתלונן מלמסור את שמו של הנאשם, ופעל לעשות כן רק לאחר תיאום העדויות), כמו גם מההתרשמות כי לכל הפחות עדותו של עד מפתח אחד אינה משכנעת (ואמירה זו היא בגדר התבטאות זהירה למדי). העדויות נשמעו לפני כבוד השופטת א' נחליאלי-חיאט, בעוד שהליך הגישור התקיים לפני. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי הדיון יעבור למותב זה לצורך הכרעת דינו של הנאשם וגזירת דינו.

כתב האישום

2. כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם ארבעה אישומים. הרקע לשני האישומים הראשונים עניינו בסכסוך על רקע של חוב כספי בין גיסו של המתלונן באישום הראשון (הגיס יכונה להלן: "ד") לאדם אחר. אותו אחר ביקש את עזרתו של הנאשם לגבות את החוב שד חב לו.

על פי עובדות האישום הראשון, הנאשם התקשר פעמים מספר לד ואיים עליו "אני אפגע בכם אם לא תשלמו את החוב". במועד הסמוך ליום העצמאות התשע"ג הגיע הנאשם למתלונן לאחר שהתקשר אליו והודיע שבכוונתו להגיע. הוא שאל את המתלונן "מה עם הכסף", צעק עליו כי לא ידבר ואמר "אני אדקור אותך". אשתו של המתלונן ביקשה להכות את הנאשם במקל של מטאטא אך אדם אחר עצר אותה, והנאשם אמר למתלונן "אני עוד ארצח אותך".

כאמור, הנאשם הורשע במסגרת אישום זה בעבירה של סחיטה באיומים.

במסגרת האישום השני הורשע הנאשם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. על פי עובדות כתב האישום התקשר הנאשם ביום 24.10.13 לזוהר, שהוא גיס המתלונן ואח של ד. הוא ביקש ממנו לצאת מביתו. ברחוב המתינו לז הנאשם ואדם נוסף. הנאשם שאל את ז היכן ד. משז השיב שאינו יודע תפס אותו האדם הנוסף מאחור והנאשם דקר אותו באמצעות סכין באזור בית החזה. כתוצאה מהדקירה נגרמו לזוהר קרע סרעפתי ופציעה חודרת בכבד, וכן כאבים ביד שמאל וקושי בהנעתה.

האישום השלישי עוסק בסכום שלווה מ.ק. מאדם אחר, שלא הוחזר במועד. הנאשם ואחר הגיעו לבית אחיו של מ.ק. ביום 16.10.13 וכאשר נפתחה הדלת קיללו אותו ואמרו שעליו להביא ₪ 10,000 "עד היום בערב אם לא הם ישפכו אותו". הנאשם אמר דברים אלה כשהוא אווז בחולצת המתלונן ומקרבו אל פניו.

האישום הרביעי עוסק בסכום שלווה מ. מהנאשם וככל הנראה לא החזירו במועד. הנאשם שוחח עם מ. ביום 3.11.13 ואמר כי עליו להחזיר לו את הכסף, כשהוא אומר בין היתר "תגיד לו י אמר הוא יזין אותך בסוף, הוא יתהפך עליך... אל תנסה לעשות סלטים, למה אני אבוא אוציא לך בסוף, לא יודע מה איפה תגיע איתי", ואמירות דומות אחרות. במסגרת שני אישומים אחרונים אלה הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירה של סחיטה באיומים.

ההסדר

3. במסגרת הסדר הטיעון עליו חתמו הצדדים הוסכם ש"הצדדים טוענים למתחם עונש הולם של 4 - 8 שנים", כאשר המאשימה תטען לחלק העליון של טווח זה ואילו הנאשם יבקש כי עונשו ימוקם במתחם המינימלי של אותו טווח. הצדדים טענו לעניין זה, זה בכה וזה בכה, כאשר כל אחד מהם מציג פסיקה התומכת לשיטתו בטענותיו.

גזירת הדין במסגרת הסדר טיעון המושתת גם על קשיים ראייתיים

4. אף שהסדר הטיעון נקט באמירה לפיה הגיעו הצדדים להסכם בעניין "מתחם עונש הולם", ברי שהכוונה אינה ל"מתחם הענישה" שאותו על בית המשפט לקבוע. כפי שהובהר בפסיקה, קיים שוני ממשי בין **מתחם הענישה**, שהוא קביעה נורמטיבית המסורה לבית המשפט, לבין **טווח הענישה** שהוא פרי הסכמה של הצדדים מכח שיקולים שונים שאינם נוגעים דווקא לשיקולי הענישה (ראו דעתם של כל חברי ההרכב בע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 4.12.13; והשוו ע"פ 3659/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 24.3.14; ע"פ 3953/13 **מדינת ישראל נ' דוידי**, מיום 6.7.14). ממילא, על בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם הענישה, ורק לאחר מכן לבחון את היחס בינו לבין טווח הענישה המוסכם, וכל זאת תוך שהוא נותן עדיפות לגזירת עונש המצוי בתוך טווח הענישה המוסכם (השוו ע"פ 3856/13 **גוני נ' מדינת ישראל**, מיום 3.2.14; ע"פ 7777/12 **בלקאר נ' מדינת ישראל**, מיום 25.3.14; ע"פ 3912/14 **נאסר נ' מדינת ישראל**, מיום 1.12.14). כך ייעשה גם במקרה זה.

5. בטרם תידון שאלת מתחם הענישה הראוי לעבירות בהן הורשע הנאשם, יש לבחון סוגיה נוספת שיש בה כדי להשפיע על גזירת דינו של הנאשם. זו סובבת את השאלה כיצד על בית המשפט להתחשב **בטיב השיקולים** שהביאו את הצדדים להסדר טיעון, אם בכלל. כיום אין חולק שהמחוקק לא נתן דעתו במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין לשאלת היחס שבין הוראות תיקון 113 לאופן גזירת הדין במסגרת קבלת הסדר טיעון (ראו דברי כבוד השופט סולברג בע"פ 512/13 הנ"ל, האמור בע"פ 9246/12 **חמאסה נ' מדינת ישראל**, מיום 24.3.14 והאמור בפסקה 9 לע"פ 3912/14 **נאסר נ' מדינת ישראל**, מיום 1.12.14; השוו גם לדברי המלומדים המובאים בהרחבה בפסקי דין אלה, ובפרט בפסקה 7 לע"פ 3912/14 הנ"ל). הדיון שנערך בהקשר זה בפסיקה סבב מאפיינים שונים הנוגעים להסדר הטיעון. עם זאת, נראה שעד כה לא נבחנה באופן מדוקדק השאלה אם וכיצד יש לתת משקל במסגרת גזר הדין לקשיים ראייתיים שהניעו את הצדדים להגעה להסדר הטיעון, או למצער לקשיים ראייתיים שהיוו **אחת מהסיבות** להתקשרות בהסדר. מדבריו של כבוד השופט מלצר בע"פ 512/13 הנ"ל עולה אומנם לכאורה שעל בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה הראוי ללא קשר לשיקולים שהניעו את הצדדים להתקשר בהסדר הטיעון (פסקה 16 לפסק דינו), אולם יתר חברי ההרכב לא צרפו קולם לקביעה זו. דומה כי ניתן לראות באמירה אגבית זו כנסיגה מסוימת מהקביעה בע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(1) 577 (2002), במסגרתו אימץ ההרכב המורחב את "מבחן האיזון" כמבחן המנחה לצורך בחינת הסדרי טיעון. באותו הקשר קבע ההרכב המורחב כי יש לבחון, בין היתר, "את שיקוליה הפרטניים של התביעה בנסיבות העניין הנדון. כך למשל יתן דעתו על הקשיים הצפויים בניהול המשפט..." (**שם**, בעמ' 609). עוד נקבע כי מטבע הדברים בית המשפט אינו חשוף לכל הנתונים שהביאו את הצדדים להסדר הטיעון "זולת אלה המובאים לידיעתו על ידי הצדדים" (**שם**, בעמ' 624). מכאן שקודם לתיקון 113 היה על בית המשפט ליתן דעתו גם לקשיים הצפויים בניהול המשפט בעת גזירת הדין שעה שהצדדים הגיעו להסדר טיעון. על רקע הלכה זו קשה להלום את ההנחה לפיה תיקון 113 לחוק אינן קביעה זו, שניתנה מפי הרכב מורחב בבית המשפט העליון, מבלי שניתנה לכך כל התייחסות.

6. יציאה מתוך הנחה לפיה תיקון 113 לחוק הוא חזות הכל כיום, ואין בלעדו, עשויה להביא למסקנה לפיה המצב המשפטי שנוצר לאחר תיקון 113 לחוק מאיין את האפשרות להעניק משקל לקשיים הצפויים בניהול המשפט. לכאורה לא ניתן להביא קשיים אלה לידי ביטוי בדרך של חריגה ממתחם הענישה, שהרי על פי הוראות תיקון 113 קיימים שני שיקולים בלבד המאפשרים חריגה ממתחם הענישה: שיקולי שיקום המאפשרים חריגה לקולא ושיקולי הגנת שלום הציבור המאפשרים חריגה לחומרה (סעיפים 40 ו-40א לחוק העונשין; והשוו רע"פ 3677/13 **אלהרוש נ' מדינת ישראל**, מיום 8.12.14, בפסקה 33 לפסק הדין). הודייתו של הנאשם מובאת בחשבון רק **לאחר** קביעת מתחם הענישה, ומשפיעה על קביעת העונש **בתוך המתחם**.

מסקנה אפשרית אחת מלשון התיקון היא, איפוא, שלא ניתן עוד לתת תוקף להסדרי טיעון במסגרתם העניקו הצדדים משקל ממשי למצב הראייתי שנוצר ולסיכויי ההרשעה. אין חולק שקודם לתיקון 113 רשאים היו צדדים להגיע להסדר, דרך משל, לפיו יוטל עונש של שלוש שנות מאסר על אדם שעבר עבירה שהכל יסכימו היום כי מתחם הענישה בגינה נע בין 5 ל-10 שנים, וזאת שעה שהשיקול המרכזי שהניע אותם הוא קשיי הוכחה. הליכה בדרך הפרשנית המוצעת בנוגע לתיקון 113 לחוק, כפי שהיא עולה לכאורה מפסק-דינו של כבוד השופט מלצר בע"פ 512/13 הנ"ל, מביאה למסקנה כי אפשרות זו אויבה כליל על ידי התיקון. בית המשפט אינו רשאי לסטות ממתחם הענישה הנורמטיבי, ואף אם יתן את המשקל המירבי להודיית הנאשם - לא יוכל אלא להטיל עליו עונש של חמש שנות מאסר לכל הפחות. פרשנות מעין זו,

לפיה כוונת המחוקק היתה לאיין חלק מהסדרי הטיעון וכל זאת מבלי שהעניין נדון כלל במסגרת הדיונים אודות תיקון 113, אינה נקייה מספקות. יש בה כדי להוות מעין חזרה לגישתו העקרונית של כבוד השופט גולדברג בעניין הסדרי הטיעון שנדחתה במפורש על ידי ההרכב המורחב בע"פ 1958/98 הנ"ל.

נראה איפוא כי מבחינה עיונית יש לקבוע כי כאשר בית המשפט משתכנע שהצדדים השתיתו את ההסדר אליו הגיעו על קשיים ראייתיים ממשיים, שומה עליו להביא עניין זה בחשבון **בעת קביעת מתחם הענישה**. בכך ניתן ביטוי הולם ל"מבחן האיזון" שנקבע בע"פ 1958/98 הנ"ל. בפרט כך הם פני הדברים כאשר בית המשפט ער לקשיים שנוצרו, בין אם לנוכח העובדה כי התרשם באופן בלתי אמצעי מהעדויות שנשמעו - ומאלה שלא ניתן היה להשמיע מסיבות אלה ואחרות - ובין אם היה מעורב בתהליך הדיון הפתוח שבין הצדדים, כפי שהיה במקרה דנא כאשר בית המשפט הגוזר את הדין הוא גם זה שניהל את הליך הגישור.

מן הכלל אל הפרט: מתחם הענישה בעניינו של הנאשם

7. במקרה דנא יש לקבוע שני מתחמי ענישה, כפי שביקשה גם המאשימה בטיעוניה: האחד בעניין העבירה של גרימת חבלה בנסיבות מחמירות והשני של עבירת הסחיטה באיומים. לאחר קביעת מתחמי הענישה ייגזר העונש כעונש כולל לכלל העבירות גם יחד, הן לנוכח בקשת המאשימה בטיעוניה לעונש והן מאחר ונראה כי כך יש לעשות במקרה דנא משיקולים ענייניים (בהתאם להוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). ממילא אין צורך להידרש לשאלה אם אכן מדובר במקרה דנא בשניים, שלושה או ארבעה ארועים שונים, ולבחון אם יש להחיל על המאורעות המתוארים בכתב האישום את מבחן "הקשר ההדוק" או את המבחן "הצורני עובדתי" (ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מיום 29.10.14; ע"פ 2519/14 קיעאן נ' מדינת ישראל, מיום 29.12.14).

8. אין חולק כי בעת קביעת מתחם הענישה על בית המשפט להתחשב בשלושה שיקולים: (1) הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ועוצמת הפגיעה בו; (2) מדיניות הענישה הנהוגה; (3) והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כפי שהן מפורטות בסעיף 40ט לחוק (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין).

9. ככל שהדברים אמורים בערכים החברתיים המוגנים בעבירת החבלה בנסיבות מחמירות, הרי שאלה נוגעים באופן מובהק ביותר להגנה על גופו של אדם, על שלומו, על כבודו, כמו גם הגנה על בטחון הציבור (מה גם שהעבירה נעברת ברחובה של עיר). הדרך בה נעשה המעשה, תוך מה שנראה כתכנון מראש והיעזרות בשותף, מצביעה על פגיעה בעוצמה רבה למדי בערכים אלה. הערכים החברתיים המוגנים במסגרת העבירה של סחיטה באיומים חופפים לאמיתו של דבר לערכים המוגנים בעבירת החבלה בנסיבות מחמירות, אף אם מעצם טיב והגדרת העבירה הפגיעה בהם חמורה פחות. במקרה דנא, גם על רקע הדרך בה תוארו האיומים, נראה כי הפגיעה לא היתה עוצמתית עד מאוד.

10. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, הציגו כל אחת מבאות-כח הצדדים, כדרכו של עולם, פסיקה התומכת בגישתה. ב"כ המאשימה הציגה פסקי-דין ובהם עונשים ברף העליון של הסקלה, בפרט בעבירה של חבלה

בכוונה מחמירה, בעוד ב"כ הנאשם מציגה גזרי-דין ופסקי-דין בהם נגזרו עונשים קלים למדי בגין עבירות דומות. ניתן למצות את ההתייחסות לפסיקה הנרחבת בסוגיה זו לאמירה לפיה "בעבירות אלימות שונות, ובכלל זה גם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, ניתן למצוא קשת רחבה של עונשים, בהתאם לנסיבות המעשה ולאופיו של העושה" (ע"פ 8855/12 **אליזדאה נ' מדינת ישראל**, מיום 24.12.13, בפסקה 12 לפסק-הדין). אותה קשת רחבה של ענישה באה לידי ביטוי מובהק בפסיקה אליה הפנו באות-כוחן של הצדדים, כאשר ב"כ המאשימה מציגה פסיקה לפיה הושתו שנות מאסר רבות בגין מעשים מעין אלה, ואילו ב"כ הנאשם מציגה פסיקה בגדרה הוטלו חודשי מאסר לא רבים, או כזו שהטילה עונש של שנות מאסר מועטות בגין עבירות שנעברו בנסיבות חמורות פי כמה. המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה של 4-8 שנים בגין עבירה החבלה בכוונה מחמירה ולעונש של 12-24 חודשים בגין כל עבירה של סחיטה באיומים, בעוד ב"כ הנאשם מציגה את הפסיקה הנוהגת ומסתפקת במשתמע ממנה.

11. אין חולק כי יש צורך למגר את תופעת הסכינאות ולהחמיר בעונשם של החוטאים בעבירות מעין אלה (ראו לדוגמא ע"פ 8912/13 **מדינת ישראל נ' טל**, מיום 13.2.14, בפסקה 11 לפסק-הדין; ע"פ 169/14 **קפלן נ' מדינת ישראל**, מיום 16.12.14, בפסקה 7 לפסק-הדין; ראו גם, אף אם לגבי העבירה החמורה מעט פחות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בע"פ 7475/14 **קבהא מהדי נ' מדינת ישראל**, מיום 25.12.14, בפסקה 13 לפסק-הדין ואת הפסיקה הנזכרת שם). כפועל יוצא מקביעה עקרונית זו הושתו עונשי מאסר משמעותיים על מי שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה תוך שימוש בסכין. כאמור, קשת הענישה במסגרת עבירות אלה היא רחבה ביותר, ונראה כי יש לנסות ולדלות מהפסיקה העדכנית את אותם מקרים העשויים לשמש אבן בוחן למקרה דנא, ולכלל הפחות לנסות ולהקיש מהקביעות העדכניות, בגדרן נקבע גם מתחם ענישה, למקרה דנא.

לעניין זה יש להבהיר כי בפרק הזמן שחלף מאז כניסתו של תיקון 113 לתוקף נדרשו בתי המשפט לא פעם לשאלת מתחם הענישה המתאים לעבירות של חבלה בכוונה מחמירה. בנסיבות אלה נראה שיש מקום לבחון את מתחם הענישה המקובל, חלף בחינה של העונש הסופי לבדו, כאשר נראה שהמטוטלת נעה מתפיסת תוצאת תיקון 113 כ"כלל הכרעה" לתפיסתו ל"כלל מעורב" (ראו ע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 4.12.13, בפסקה 14 לפסק-הדין).

12. בפסיקה העדכנית ניתן לגלות כי ככלל מתחם הענישה בגין העבירה של חבלה בכוונה מחמירה נע בין שנתיים לעשר שנים. כך לדוגמא אושר בע"פ 448/14 **מדינת ישראל נ' אזולאי**, מיום 24.11.14, מתחם ענישה שנע בין שנתיים וחצי לשש שנים במקרה בו בעקבות ויכוח בין הנאשם למתלוננים נכנס הנאשם למחסן המלון, הצטייד בשני סכינים, רץ לעבר המתלוננים ודקר את שניהם בחזה ובראש. בע"פ 8209/13 **חוסני נעים נ' מדינת ישראל**, מיום 26.11.14, נקבע מתחם ענישה שנע בין ארבע לשבע שנים, במקרה בו לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה היתוספה עבירה של פעולה בצוותא חדא. באותו מקרה ארבו הנאשם ואחר למתלונן, תקפו אותו בסכין וגרמו לו לעיוורון באחת מעיניו. במקרה דומה, בו ארבו שניים למתלונן, הלמו בו, דקרו אותו ולא הרפו ממנו עד שעלה בידו להימלט ולהיכנס לרכב חולף, נקבע מתחם הנע בין חמש לעשר שנים (ע"פ 169/14 **קפלן נ' מדינת ישראל**, מיום 16.12.14). בשונה מפסקי-דין אלה, בגדרם לא התערב בית המשפט העליון במתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי, ניתן אף למצוא מקרה בו נקבע מתחם הענישה על ידי בית המשפט העליון עצמו (ע"פ 2148/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 16.12.14). עניינו של פסק-דין זה במקרה

קשה ביותר של אלימות במשפחה, כאשר בן הזוג תוקף את בת זוגו בנשיכות עמוקות, תולש חלק מאוזנה, משתמש בסכין לחיתוך בשר לתקיפתה ומנסה לחנוק אותה. על רקע מעשים חמורים אלה, והקביעה העקרונית לפיה יש מקום להחמיר במיוחד בעבירות של אלימות כלפי בן זוג, קבע בית המשפט העליון מתחם ענישה הנע בין ארבע לעשר שנים (קביעת מתחם הענישה נעשתה על ידי בית המשפט העליון לאחר שבית המשפט המחוזי נמנע מלקבוע מתחם). בית המשפט העליון הבהיר כי שעה שמדובר בתקיפת בן זוג רף הענישה גבוה יותר מאשר בעבירות אחרות של חבלה בכוונה מחמירה (ראו ע"פ 2148/13 הנ"ל, בפסקה י"ד לפסק-הדין; והשוו ע"פ 5500/13 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 6.11.14 והפסיקה שנזכרה שם).

13. אשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, נראה שמדובר בעבירה שקדם לה תכנון; חלקו היחסי של הנאשם משמעותי; הנזק שצפוי היה להיגרם הוא נזק ממשי, ואף נגרם נזק בלתי זניח (אף שלא ניתן להשוותו לנזקים שהביאו לעונש מחמיר, דוגמת המקרה שנדון בע"פ 273/14 מדינת ישראל נ' טאהא, מיום 28.12.14, בגדרו נגרמה למתלונן נכות קוגניטיבית בשיעור 100% בגין חבלה בגרזן בגולגולתו); לא ניתן להצביע על סיבה שהביאה את הנאשם לביצוע העבירה ואין חולק שהנאשם הבין את אשר עשה ויכול היה להימנע ממנו. מכאן שהתקיימו מרבית הנסיבות המחמירות בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין, ולא התקיימו הנסיבות המקילות שנקבעו בסעיף זה.

14. לנוכח כל האמור לעיל, ומתוך ניסיון לאמוד את היחס שבין נסיבות האירוע במסגרתו הורשע הנאשם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לבין הנסיבות שעמדו בבסיס הפסיקה שנזכרה לעיל, הן לקולא והן לחומרא, נראה שמתחם הענישה הראוי נע בין שלוש שנים לשבע שנים. כאמור, נראה שיש מקום להניע מתחם זה כלפי מטה בשל הקושי הראייתי שנזכר לעיל.

15. ככל שהדברים אמורים בעבירה של סחיטה באיומים, גם בעניין זה הציגו הצדדים פסיקה התומכת בגישתם העונשית. מדובר בעבירה חמורה, שיסודותיה עשויים להתקיים במתחם רחב מאוד של אירועים עובדתיים. הפסיקה עמדה על חומרתה של עבירה זו ועל הצורך בהשתת ענישה מחמירה במסגרתה (ראו לדוגמא ע"פ 8591/10 נחום נ' מדינת ישראל, מיום 17.7.11; ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל, מיום 3.2.14). בשל הקשת הרחבה של ההתנהגויות שעשויה להקים את נסיבות העבירה, ובכללן מעשים דוגמת אלה שנזכרו באישומים השלישי והרביעי שאינם ברף העליון של הסקאלה, נראה כי מתחם הענישה הכללי הראוי לעבירה מעין זו נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר בפועל. מובן שבעת קביעת מתחם הענישה הספציפי יש להעניק משקל לטיב ההתנהגות (ראו, לדוגמא, הדין בע"פ 4679/14 פיליפוב נ' מדינת ישראל, מיום 15.12.14, בפסקאות 22-25 לפסק-דינו של כבוד השופט דנציגר). במקרה דנא נראה שיש לקבוע מתחם של 6-18 חודשי מאסר לעבירה שבאישום הראשון, ואילו לכל אחת מהעבירות באישומים השלישי והרביעי המתחם הראוי הוא בין 3 חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 9 חודשי מאסר. את המתחם הכולל לכלל עבירות הסחיטה באיומים יש להעמיד במקרה זה על כזה הנע בין 6 חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות לבין 21 חודשי מאסר בפועל.

16. כפי שהובהר לעיל, ביקשו שני הצדדים גם יחד כי ייגזר עונש כולל לכל העבירות. במצב דברים מעין זה על

בית המשפט לקבוע מתחם ענישה הולם לאירוע כולו, ומתוכו לגזור את העונש הכולל לכל העבירות. יתכן שלעניין זה ניתן לתת משקל גם לדרך הטיעון של המאשימה. זו טענה כי המתחם הראוי בגין עבירת החבלה בנסיבות מחמירות הוא בין 4 ל-8 שנים והמתחם הראוי בגין עבירות האיומים הוא בין 12 ל-24 חודשים, אך הסתפקה בעתירה לטווח ענישה שינוע בין 4 ל-8 שנים. על אף דרך הטיעון לא ניתן לקבוע כי לשיטת המאשימה "נבלע" המתחם בגין עבירות הסחיטה באיומים במתחם בגין עבירת החבלה בכוונה מחמירה, וזאת על רקע הקביעה לפיה לא קיימת זהות בין טווח הענישה למתחם הענישה. בנסיבות שנוצרו, וגם תוך מתן משקל מסויים לקושי הראייתי הנוגע לעבירה של החבלה בכוונה מחמירה, הגעתי לכלל מסקנה לפיה מתחם הענישה הכולל לאירועים בהם הורשע הנאשם נע בין 40 חודשי מאסר בפועל לבין שבע שנות מאסר.

גזירת העונש

17. בעת גזירת העונש בתוך המתחם יש מקום לבחון את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה. בין אלה יש להעניק משקל בנסיבות העניין לעברו הפלילי, לפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו, לנטילת האחריות של הנאשם על מעשיו ולשיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק שבא לידי ביטוי בהודאה שחסכה ישיבות הוכחות רבות ביותר.

נאשם עבר פלילי מכביד. זה כולל הרשעות גם בעבירות אלימות. הנאשם, שהוא כבן 37 שנים, הורשע בהיותו כבן 22 בעבירות אלימות הכוללות תקיפה הגורמת חבלה של ממש, פציעה ואיומים ועבירות נוספות והוטל עליו עונש מאסר בפועל לתקופה של 39 חודשים, הכולל הפעלת מאסר על תנאי שהושת עליו בגין עבירות שבוצעו כשהיה בן 19. לאחר סיים לרצות את עונשו שב הנאשם וביצע עבירות חוזרות של אלימות בגין הושתו עליו עונשי מאסר שונים. מעונש המאסר האחרון שהושת עליו שוחרר הנאשם בשנת 2009. מאז שחרורו ועד לאירוע מושא כתב האישום, שהתרחש בשלהי חודש אוקטובר 2013, לא הורשע הנאשם בעבירות נוספות (תלוי ועומד כנגדו כתב אישום בנוגע לעבירה שבוצעה אגב ויכוח בין נהגים).

מהטיעונים לעונש עולה שאין מחלוקת כי מאז שחרורו של הנאשם ממאסרו האחרון, החל בהשתלבות במסגרת שיקומית שנועדה גם לשליטה בכעסים, הקים משפחה ונולדו לו שני ילדים. האירועים בהם היה מעורב במסגרת כתב האישום קטעו את הניסיון השיקומי, אולם לא ניתן להתעלם מהעובדה שמדובר במי שניסה לפעול כדי לשקם את עצמו ואף עלה בידו להקים משפחה.

מובן שיש להעניק משקל גם להודיית הנאשם, שחסכה עשרות ישיבות הוכחות (בפועל נשמעו 18 עדי תביעה מתוך 89 עדים, ועדותם של העדים שנשמעו ארכה זמן לא מבוטל).

18. בהתחשב בכל האמור לעיל, הגעתי לכלל מסקנה לפיה יש לגזור על הנאשם את העונשים דלהלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של ארבע שנים (בגין כל העבירות כולן), בניכוי ימי מעצרו.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של עשרה חודשים אם יעבור עבירת אלימות במשך שנתיים משחרורו מן המאסר; ומאסר על תנאי לתקופה של שישה חודשים אם יעבור עבירה של סחיטה באיומים במשך שנתיים משחרורו מן המאסר.

ג. הנאשם ישלם למתלונן באישום השני פיצוי בסכום של 15,000 ₪, שישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.2.15.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, י' בטבת התשע"ה, 1 בינואר 2015, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.

רם וינוגרד, שופט